

ת"פ 61137/07/18 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד מוחמד אבו גנים

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 61137-07-18 מדינת ישראל נ' אבו גנים (עציר)
תיק חיצוני: 300482/2018

בפני כבוד השופט דניאל בן טולילה
המבקשת
נגד
המשיב
מדינת ישראל - פמ"ד ע"י ב"כ עו"ד מסעד
מוחמד אבו גנים (נדון)
ע"י ב"כ עו"ד ווהבי

החלטה בבקשת חילוט

בפניי בקשה להורות על חילוט 3,300 ₪ במזומן שנתפשו על המשיב עם מעצרו (להלן: "הכספים"). לאחר שקראתי את טיעוני הצדדים, הפסיקה הרלוונטית וכן יתר הנתונים הצריכים לעניין הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, ואנמק.

אין חולק שניתן לבקש את חילוט הכספים, ולראשונה, גם לאחר גזר הדין. הדבר נלמד מהוראת סעיף 39 (ג) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט-1969 ויושם בשורה ארוכה של החלטות לרבות בע"פ 1000/15 אשרף אבו אלחוואה נ' מדינת ישראל (להלן: "עניין אלחוואה") אליו הפנתה המבקשת.

אלא מאי, סמכות לחוד, ושאלת הפעלתה של הסמכות לחוד. בעניין אלחוואה, ציין בית המשפט: "אכן הסמכות להמשיך ולהחזיק בחפץ שחילוטו מבוקש קיימת גם לאחר מתן גזר דין, והיא נגזרת מהוראתו של סעיף 39 (ג) לפקודה המאפשר להגיש בקשה לצו חילוט גם לאחר מתן גזר הדין. אף על פי כן, עקרון יסוד בשיטתנו המשפטית הוא כי הסמכות המנהלית ראוי לה שתהיה מופעלת באחריות והגינות... ככלל מוטב לו לנושא החילוט להיות נדון בד בבד עם הטיעונים לעונש, כדי לקבל ביטוי הולם ומאוזן בגזר הדין. הגשת בקשה למתן צו חילוט לאחר מתן גזר הדין, צריך שתהיה היוצא מן הכלל".

ובהמשך:

"הסמכות להגשת בקשה שכזו גם לאחר מתן גזר הדין שרירה וקיימת לנוכח הוראת סעיף 39 (ג) לפקודה. יחד עם זאת, סבורני כי בנסיבות המתאימות שיהיו בהגשת בקשה למתן צו חילוט ללא סיבה מוצדקת אפשר שיהווה שיקול לדחיית הבקשה... זאת בשים לב למשך השיהוי וההצדקה לו, מידת הפגיעה באיזון שיצר גזר הדין, האינטרס הציבורי בשימוש מושכל בכספי ציבור ויוצא בשיקולים הללו". (הדגשות שלי ד.ב.ט.)

מן התם אל הכא:

בענייננו, כתב האישום נגד המשיב הוגש ביום 26.07.18. מבלי שצוין בו כי בכוונת המבקשת לבקש את חילוט הכספים הגם שזוהי "דרך המלך" לעשות כן.

ביום 11.03.19 הצדדים הציגו הסדר טיעון במסגרתו הוגש כתב אישום מתוקן וכן הוצגה הסכמה גם לעניין העונש. בית המשפט כיבד את ההסדר וגזר על המשיב 36 חודשים מאסר בפועל לצד ענישה צופה פני עתיד ו- 15,000 ₪ פיצוי למתלוננים. גם במעמד הצגת ההסדר וגזירת העונש לא התבקש חילוט הכסף.

הבקשה לחילוט הוגשה רק בחלוף שנה ו-9 חודשים מאז הסתיים התיק וניתן גזר הדין.

המדובר **בשיהוי ניכר** ללא כל הסבר המניח את הדעת, **ולמעשה ללא כל הסבר**. על פניו, בהיעדר כל נימוק, נלמד שרק אגב הבקשה לטיפול במוצגים שנתפסו (ולא הוגשו לבית המשפט), התעורר לראשונה עניין החילוט.

הטענה לפיה גם המשיב "שקט על שמרי" והעברת הנטל לכתפיו, לאו טענה היא. המדינה היא זו שמחזיקה בכספים שנתפשו מרשותו של המשיב ומכאן החובה המוטלת עליה להשיבם מקום שההצדק לעשות כן פג. לחילופין, עליה לחלט אותם על פי דין, ובשקידה ראויה. הדברים מקבלים משנה תוקף בשעה שמדובר במשיב תושב השטחים שנשלח למאסר ממושך.

בכך אין סג. כאשר מדובר בהסדר טיעון "סגור" פשיטא כי כוונת הצדדים הנה להגיע להבנה כוללת לרבות להבנה ביחס לעיצומים הכספיים שיושגו על הנאשם. לא ניתן לשלול כי היה והבקשה לחילוט הייתה עולה בשלב המשא ומתן הדבר היה מוצא ביטוי במסגרת האיוון הכולל גם על רכיב הפיצוי המוסכם. (בעניין אחרון זה, יצוין כי ההסכמה בין הצדדים כללה רכיב פיצוי משמעותי).

למעלה מן הצורך, הצדדים חלוקים עובדתית לגבי השאלה האם הכספים הינם חלק מהשלל של המשיב אם לאו. ככל שאכן מדובר בשלל של השוד או אז היה מקום לציין זאת כחלק מעובדות כתב האישום המתוקן (ובכך גם ליצור את התשתית הנורמטיבית שתאפשר חילוט עתידי של הכספים). מקום שהדבר לא נעשה כפי התיק שבפניי, קביעת ממצאים עובדתיים מחייבת שמיעת ראיות. מכאן, שוב מתחדדת ההקפדה על כך שהסדר טיעון הכולל הסכמה גם לעניין העונש מן הראוי שיכלול גם שאלות הנוגעות לחילוט כספים או רכוש (למעט מקרים שבהם הצדדים במודע מבקשים להביא את ההכרעה בנושא לפתחו של בית המשפט).

מכל האמור, הבקשה לחילוט הכספים נדחית. בהעדר עיקול, יש להשיב הכספים לידי המשיב.

אין בהחלטה זו כדי למנוע מהמרכז לגביית קנסות לפעול בהתאם לסמכותו מקום שבו על פי הנטען הפיצוי עליו הורה בית המשפט טרם שולם.

מזכירות תעביר עותק החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, כ"ז טבת תשפ"א, 11 ינואר 2021, בהיעדר הצדדים.